

Από τις ρουκέτες στον Βροντάδο στους... πυραύλους της NASA!

Έφυγε από τη Χίο στα δεκαεννέα του για να σπουδάσει στις ΗΠΑ αστροφυσικός και έφτασε να συμμετέχει στην κατασκευή διαστημοπλοίων που «εξερεύνησαν» Δία, Κρόνο και Ποσειδώνα

Ρεπορτάζ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΤΟΣ
gkontos@dimokratianews.gr

Ογιος του Μικέ, του «Αμερικάνου», που έφταξε ρουκέτες για τον «πόλεμο» της Ανάστασης στη Χίο, σήμερα κατασκευάζει πυραύλους που «ταξιδεύουν» στους εννέα πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος, είναι επίτιμος διευθυντής του τομέα Διαστήματος του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φυσικής στο πανεπιστήμιο Johns Hopkins των ΗΠΑ και θεωρείται ένας από τους κορυφαίους επιστήμονες όλων των εποχών στον κλάδο της αστροφυσικής.

Γεννημένος στον Βροντάδο, όπου τελείωσε το δημοτικό και το γυμνάσιο, με πατέρα μετανάστη που πηγαίνερχόταν στην Αμερική, ο Σταμάτης Κριμιζής άφησε το νησί στα 19 του για να σπουδάσει φυσική στις ΗΠΑ. Το 1961 πήρε το πρώτο του πτυχίο από το πανεπιστήμιο της Μινεσότα και μέχρι το 1965 έκανε master και διδακτορικό στο πανεπιστήμιο της Αϊόβα.

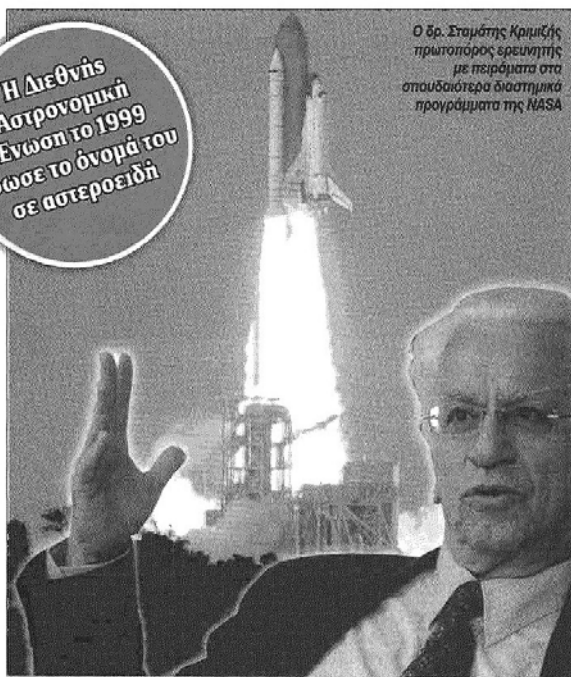
Προκάλεσε θαυμασμό

Η διαφιβή του στη διάδοση των πρωτοτύπων που προέρχονται από ηλιακές εκρήξεις καθιερώθηκε στην επιστημονική κοινότητα ως «μοντέλο Κριμιζή» και προκάλεσε τον θαυμασμό του επιφανούς καθηγητή James Van Allen, που κάλεσε τον, νεαρό τότε, Έλληνα ερευνητή να κάνει μεταπτυχιακή εργασία υπό την επίβλεψή του.

«Με τη δική του καθοδήγηση απέκτησα διδακτορικό δίπλωμα Διαστημικής Φυσικής. Ήταν μια συναρπαστική εμπειρία. Μαζί του εργάστηκα και στο πρόγραμμα της NASA Mariner 4, την πρώτη αποστολή στον πλανήτη Άρη, το 1964» θυμάται ο ίδιος. Μετά την απόκτηση του διδακτορικού του προσελήφθη ως επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Φυσικής και Αστρονομίας του πανεπιστημίου της Αϊόβα και σε μικρό χρονικό διάστημα τέθηκε επικεφαλής της Ομάδας Διαστημικής Φυσικής και Διαστημικών Οργάνων στο Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φυσικής του πανεπιστημίου Johns Hopkins.

Η NASA του ανέθεσε την καθοδήγηση ερευνητικών επιστημονικών ομάδων που κατασκεύαζαν μερπύτες ηλιακής και

**Η Διεθνής
Αστρονομική
Ένωση το 1999
έδωσε το όνομά του
σε αστεροειδή**

Ο δρ. Σταμάτης Κριμιζής πρωτοπόρος ερευνητής με πειράματα στα σπουδαιότερα διαστημικά προγράμματα της NASA

μαγνητοσφαιρικής ακτινοβολίας και σχεδίασαν συσκευές για πρωτοπορικά διαστημόπλοια, όπως τα Voyager 1 & 2, που «εξερεύνησαν» τον Δία, τον Κρόνο, τον Ουρανό και τον Ποσειδώνα και το Cassini που βρίσκεται σε τροχιά γύρω από τον Κρόνο από το 2004. «Το Voyager εκτοξεύτηκε το 1977, σχεδιασμένο να ταξιδέψει για μία τετραετία. Είναι εκπληκτικό ότι εξακολουθεί να λειτουργεί και να μας δίνει καθημερινά δεδομένα ύστερα από 33 ολόκληρα χρόνια» λέει ο κ. Κριμιζής.

Οι τιμητικές διακρίσεις

Στις πέντε δεκαετίες ενασχόλησής του με την αστροφυσική, ως ερευνητής και εκπαιδευτικός, το βιογραφικό του γέμισε με δεκάδες επιστημικές και τιμητικές διακρίσεις. Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, πρόεδρος της Διεθνούς Ακαδημίας Αστροναυτικής και εθνικός εκπρόσωπος της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA), έχει βραβευτεί δύο φορές με το χρυσό μετάλλιο της NASA.

Το 1999 η Διεθνής Αστρονομική Ένωση (IAU) έδωσε το όνομά του σε έναν αστεροειδή. Το 2002 στο Παγκόσμιο Συνέδριο Διαστήματος απέσπασε το βραβείο Διαστημικής Επιστήμης Cospar, που αποτελεί την ανώτατη τιμή για τους επιστήμονες του κλάδου.

Τον Σεπτέμβριο του 2010 ανέλαβε την προεδρία του νεοσύστατου Εθνικού Συμβουλίου Ερευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) της χώρας μας. «Θέλω να είμαι αποτελεσματική η έρευνα, να συνδεθεί με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, ώστε να δημιουργηθούν καινούργιες εταιρίες που θα εκμεταλλευτούν τα προϊόντα της. Σκοπός μας είναι να έχουμε μια ανοδικά κατεύθυνση στην οικονομία» λέει.

Στους εννέα μήνες λειτουργίας του ΕΣΕΤ βρέθηκε αρκετές φορές αντιμέτωπος με τα γραφειοκρατικά εμπόδια και τις δυσλειτουργίες του δημόσιου τομέα. Ισως γι' αυτόν τον λόγο χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη «αποστολή» «μια υπόθεση εξίσου δύσκολη, αν όχι δυσκολότερη από την επιστημονική μου δράση».

Ωστόσο δεν χάνει την αισιοδοξία του. «Όταν κάνεις έρευνα στο Διάστημα, αν δεν είσαι αισιόδοξος ότι τα μηχανήματα που σχεδιάζεις θα λειτουργήσουν, δεν μπορείς να είσαι στην πρώτη γραμμή εργασίας».

Το «καταφύγιο» του παραμένει το νησί του

Στα 73 του εξακολουθεί να ασχολείται με πρωτοποριακές έρευνες και εφαρμογές της NASA και μάλα με ενθουσιασμό για τα διαστημολογία του, που «ταξιδεύουν» στο Διάστημα: Το New Horizons, που θα φτάσει στον Πλούτωνα στις 14 Ιουλίου του 2015, το Near, που προσεδάφιστηκε στον αστεροειδή Ερως τον Φεβρουάριο του 2001, το Messenger που μπήκε σε τροχιά γύρω από τον Ερμή τον περασμένο Μάρτιο. «Η NASA ήθελε να ξεκινήσει την επίκερση στον Ερμή πριν από 20 χρόνια αλλά δεν το τόλμησε επειδή ήταν πολύ θάπηνρη. Τελικά η αποστολή έγινε με 400.000.000 αντί των 2 δισ. που είχαν υπολογίσει. Χρειάστηκε να πάμε γύρω από τον Ηλιο 16 φορές πριν φτάσουμε στον Ερμή. Ταξιδέψαμε γύρω στα 7.900.000 χιλιόμετρα».

Ανάμεσα στα «ταξίδια» του στον Κρόνο, τον Δία και τον Ποσειδώνα βρίσκεται πάντα λίγο χρόνο για να επιστρέψει στην αγαπημένη του Ελλάδα. Πριν από λίγες ημέρες βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτορας του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδας (ΔΙΠΑΕ). «Καταφύγιο» του πάντως παραμένει η Χίος. Εκεί τον περιμένει κάθε φορά η οικογένειά της αδελφής του και το ανακαταμένο σπίτι του παππού του, που χρησιμοποιεί ο ίδιος. «Και το Πάσχα ήμουν στο νησί, με τα ανήψια μου που ετοιμάζαν πολεμοφόδια για τον ρουκετοπόλεμο. Υστερα έφυγα για την Ουάσινγκτον. Η περιπέτεια συνεχίζεται».